

Giver den 19. marts 2017.

Tilsynserklæring for Blære Friskole – *fra bog til virkelighed 2016-2017*

Skole: Blære Friskole, Skolevænget 3, 9600 Aars
Skolekode: 28.08.17
Tilsynsførende: Lene Juel Petersen
Tilsynsdatoer: Fredag den 4. november 2016 og mandag den 13. marts 2017.
Tilsyn i fag og klasser: Den 4. november 2016 fra kl. 8.15-13.15 var Fagdag, hvor eleverne var inddelt på hold i emner. 0.-3. klasse var på et hold med matematik. 4. og 5. klasse havde sløjd, 6. klasse lavede mad og 7. og 8. klasse havde engelsk. Den 13. marts 2017 fra kl. 8.15 – 13.00 overværede jeg undervisningen i matematik og dansk i 6. klasse.
Begge tilsyn var anmeldte tilsyn.
Undervisningsprog: Dansk

Generelt om tilsyn:

Lovgrundlaget for tilsynet er "*Bekendtgørelse om lov om friskoler og private grundskoler m.v.*", hvor der i § 9 bl.a. står:

Forældrekrederen vælger for højst 4 år en eller flere personer til at:

- Føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk
- Føre tilsyn med om skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- Føre tilsyn med at skolen opfylder kravene i § 1, stk. 2, 2
 - Skolen skal efter dens formål og i hele sit virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene
- Føre tilsyn med § 2, stk. 3,1.
 - Undervisningssproget skal være dansk

Jeg overværede undervisningen **fredag den 4. november 2016**. Undervisningen om fredagene er tilrettelagt som fagdage, hvilket betyder, at enkelte fag er udvalgt, hvorved der er mulighed for at fordybe sig i det pågældende fag.

Dagens undervisning begynder fælles i samlingssalen, hvor eleverne bliver oplyst om dagens indhold. 0.-3. klasse skal have matematik, 4. og 5. klasse skal have sløjd, 6. klasse skal lave mad til hele skolen, 7.-og 8. klasse skal have engelsk.

Til fællessamlingen har eleverne faste pladser. Yngre og ældre elever sidder sammen. Dagen forinden har der været åbent hus, hvor forældre/bedsteforældre og søskende har været på besøg. Der konkluderes, at det har været en god dag med mange besøgende.

Denne fredag var indskoling fra 0. klasse til og med 3. klasse samlet til matematik. Der var ca. 20 elever med to lærere. Emnet var: *Kunst i matematik*. Som indledning på dagens forløb blev undervisningens indhold synliggjort og gennemgået fra tavlen. Eleverne blev efter gennemgangen inddelt på alderssvarende hold.

Eleverne skulle med små mosaikker lave geometriske mønstre. Først skulle mønstrene tegnes i hånden, indtegnes på pc'en i programmet GeoGebra og endelig skulle billedet overføres til et ophæng, hvorpå eleverne skulle bruge de små kvadratiske glasmosaikker til det endelige kunstværk.

I 4. og 5. klasse er der i alt 19 elever, dette hold havde blot en enkelt underviser. I 4. og 5. klasse skulle eleverne være med til at save allerede fældede træers grene. Eleverne skulle save og udhule deres træ, således at det kunne bruges til insekthoteller. Eleverne var meget koncentrerede om at udføre opgaven korrekt. De hjalp hinanden med de forskellige aktiviteter.

6. klasse med 14 elever skulle sammen med to frivillige undervisere lave mad til hele skolen. Maden skulle være klar til spisningen kl. 12.00. Eleverne blev inddelt i tre hold, som alle skulle lave sammenkogte retter. Eleverne skulle smage på forskellige krydderier og andre øvrige ingredienser. Derudover skulle eleverne lave tre forskellige hvidkålssalater, disse skulle de også smage til. Eleverne arbejdede ihærdigt og var færdige med borddækning og alle retterne til kl. 12.00. Nogle af eleverne på madholdet præsenterede dagens menu.

7. og 8. klasse med i alt 12 elever havde engelsk sammen med en lærer. Eleverne var inddelt i hold med 4 elever på hvert hold, som skulle lave en radioudsendelse. Eleverne fik udleveret et oplæg med 6 forskellige mulige indslag til radioudsendelsen. Blandt andet en jingle som indledning, en vejrudsigt, et muligt uheld, en sportsbegivenhed etc. Først skulle eleverne skriftligt lave et manuskript med indholdet i deres indslag, derefter skulle de indspille det via deres mobiltelefon for så endeligt at fremlægge/spille det for de øvrige i klassen. Eleverne fik via denne aktivitet blandt andet trænet deres mundtlige fremlæggelse samt deres skriftlighed i engelsk.

Mandag den 13. marts

Dagen begyndte i fællessalen med samling. Først var der beskeder, dernæst dagens sang, en sang som eleverne ikke umiddelbart kendte, men blev introduceret til.

Efterfølgende fortalte læreren om ugens emne Tycho Brahe. Læreren fortalte om tychobrahesdage. Senere i ugens løb ville der yderligere blive fortalt om astronomen Tycho Brahe og andre interessante informationer om ham.

Efterfølgende deltog jeg i matematik i 6. klasse i en dobbelt lektion. Her var emnet statistik og brug af programmet Excel. Eleverne havde hjemme øvet brugen af Excel programmet. I første del af lektionerne samlede eleverne op på begreberne pindediagram, cirkeldiagram, kurver samt, hvornår disse diagramtyper anvendes. De drøftede mindste- og største værdi samt variationsbredde. Eleverne fik udleveret et sæt opgaver, som de skulle arbejde med individuelt og løse ved hjælp af pc. Det var vigtigt i disse lektioner, at eleverne selv forstod, hvilke muligheder der er i Excel programmet. *"Det er vigtigt, at I selv får programmet i hænderne"* var konklusionen fra læreren. Eleverne arbejdede koncentreret og meget ihærdigt med opgaverne. De viste stor interesse for at forstå og løse opgaverne. Nogen af dem synes, det var sjovt at opleve mulighederne i regnearket. Arbejdet på computerne gav dog nogle udfordringer, da eleverne ikke lige kunne logge på.

Efter matematiktimerne var der spisepause. Eleverne mødtes i fællessalen, hvor de havde faste pladser og spiste deres frokost sammen. En del elever havde nudler med, hvilket gav ventetid ved mikroovnen. Nogle elever kom lidt senere fra idræt, men fik lov at spise færdig, mens de øvrige forlod fællessalen for at gå til pause.

Efter pausen deltog jeg i en dobbeltlektion i dansk i 6. klasse.

Eleverne skulle i gang med at læse romanen Glasbørnene af Else Marie Pedersen frem til uge 14. Læreren skrev ordet Glasbørnene på tavlen og eleverne skulle ud fra denne titel fabulere over, hvad bogen handlede om. Eleverne skrev i deres hæfte eller på computeren. Eleverne kom med rigtig mange gode forestillinger: Det kan være børn, der er skrøbelige/sårbare/følsomme, børnene holder ikke til så meget/ børn der har mistet og så videre. Efterfølgende fik eleverne lov til at se forsiden på bogen og læreren spurgte nu, hvad de troede, den handlede om. Nu kunne de pludselig se, at den ene persons ansigt var krakeleret og nye perspektiver kom frem. Bagsideteksten blev læst højt og frem kom endnu gode forslag til, hvad bogen mon handlede om. Bøgerne blev udleveret til eleverne og de gik nu i gang med at læse første kapitel, som de drøftede fælles i klassen.

Efterfølgende skulle eleverne skrive diktat. Eleverne havde øvet diktaten hjemme og kunne nu selv vælge, hvilken sværhedsgrad, de ville løse diktaten i. Eleverne havde en fin forståelse af, hvilket niveau der passede til dem.

Efterfølgende udleveredes næste månedsopgave, som skulle afleveres den 5. april. Teksten er to billeder, som eleverne kunne vælge imellem, titlen på stilen er Mure, de skal arbejde med komposition, berettermodellen, de må selve vælge om de vil arbejde med en fag- eller skønlitterært tekst. Stilen skal være på mindst 1½ side og max 2½ side. Der er desuden krav til tekstens layout. Som udgangspunkt skal eleverne lave månedsopgaven hjemme, dog vil de få lidt tid i klasse senere på ugen.

Afslutningen på lektionerne var en lille konkurrence, hvor grupperne får et stykke papir inddelt i fire, her skulle eleverne finde på navneord, udsagnsord, egennavne og tillægsord med et begyndelsesbogstav, som læreren oplyste. En aktivitet, som eleverne gik meget op i og med stor iver forsøgte at vinde.

Jeg har ved mine to anmeldte tilsyn på Blære Friskole overværet undervisningen i dansk, matematik og engelsk. I alle sammenhænge har jeg på friskolen oplevet, at undervisningen står mål med, hvad der kræves i folkeskolen. Lærerne er velforberedte og undervisningen er afstemt efter elevernes faglige niveau og er alderssvarende. Skolens undervisningsmaterialer er relevante og tidssvarende og eleverne har adgang til IT og dette anvendes meget i undervisningen, hvor det findes hensigtsmæssigt. Eleverne har ligeledes adgang til on-line programmer, som supplerer de anvendte grundbøger.

På Blære Friskoles hjemmeside står: *Da undervisningen på Blære Friskole fører frem mod aflæggelse af Folkeskolens Afgangsprøve efter 9. årgang arbejdes der i mange fag efter Folkeskolens Fælles Mål fra 2009.*

Undervisningen er hovedsaglig aldersintegreret, hvilket betyder at delmål ikke umiddelbart kan bruges på hele årgange, men slutmålene er ens for alle. Den aldersintegrerede undervisning er en anden vej til slutmålene for grundskolen. Jeg har drøftet undervisningsplaner med lederen på Blære Friskole, et arbejde, som er igangsat. Der har i opstarten af friskolen været mange opgaver og i nogle sammenhænge også en usikkerhed i forhold til, hvilke fælles forløb, der skulle iværksættes på skolen. Jeg har som tilsynsførende drøftet dette med nogen af lærerne, der siger, at selvfølgelig har de en plan for året. Vi har aftalt, at dette kan være et fokuspunkt i de efterfølgende tilsyn.

Som tilsynsførende skal jeg vurdere om skolen efter dens formål og i hele sit virke forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

På Blære Friskoles hjemmeside står: *Hver skoledag indledes med fælles morgensamling. Den er en vigtig del af det miljø, som vi gerne vil have på friskolen, da den er med til at skabe samhørighed og*

fællesskab.

På disse morgensamlinger har jeg oplevet, at der arbejdes med væsentlige dannelsesaspekter ved at synge sammen, give beskeder fra de voksne, men bestemt også fra eleverne. Stemningen omkring de fælles beskeder er meget respektfuldt. Der fejres fødselsdage. Lærerne forbereder et emne, som de fortæller om til samlingerne.

På Blære Friskole er der også nedsat et elevråd, som sammen med skolens leder har taget initiativ til oprettelsen af en skolebod. En aktivitet som forventes iværksat i den kommende uge (uge 12). Elevrådet har været med i planlægningen af årets skolefest. En fest som de brugte meget tid på og som var særdeles vellykket. Endvidere har elevrådet udarbejdet en plan over klassernes brug af hallen i frikvarterne, en ny aktivitet, som skolen forventer sig meget af.

På Blære Friskole oplever jeg voksne som vil eleverne, de stiller krav, dog ikke større end eleverne kan honorere disse, men også gerne så de må "stå på tær". Jeg oplever elever, som er engagerede og interesserede, men også har et glimt i øjet, hvor de viser, at de er børn. Elever og læreres omgangsform er præget af respekt for hinanden og jeg oplever en god omgangstone, hvor der tales ordentligt til hinanden. Ved mine besøg har jeg oplevet høflige elever, som er naturligt nysgerrig og undersøgende over min tilstedeværelse.

Jeg har følt mig velkommen af både voksne og børn, det er rart at være gæst på Blære Friskole. Tak for nogle dejlige dage og jeg glæder mig til næste års besøg.

Lene Juel Petersen
Proceskonsulent Vesthimmerlands Kommune
Tilsynsførende Blære Friskole.